

Kanados lietuvių menininkės Snaigės Šileika darbai pristatomi Vilniaus rotušėje

Regina URBONIENĖ

Kanados lietuvių menininkė Snaigė Šileika – garsios dailininkų Valių dinastijos atstovė, grafiko Telesforo Valiaus (1914–1977) mokinė. Dailę studijavo Toronto universitete, vėliau grafikos studijas tęsė *École des Beaux Arts* Paryžiuje, dabar gyvena ir kuria kanadietiškoje meninėje aplinkoje. Dailininkė ilgus metus dirbo Toronto „Open Studio“ – garsiausiose Kanados grafikos dirbtuvėse. Jose S. Šileika praktikavosi ir dėstė, perprato įvairių grafikos technikų paslaptis, daugiausia dėmesio skirdama ofortui. Ilgainiui savo grafiką papildžiusi akrilo tapybos potėpiais, menininkė atrado naujas spalvų ir faktūrų dermių galimybes. Taip pasidavė spalvoto potėpio, anot jos, galinčio vienu brūkštelėjimu kurti spalvą ir formą, magijai. Nuo paskutiniojo XX a. dešimtmečio grafikė savo kūryboje prioritetą teikia tapybai. Kūriniuose nuolat grįžtama prie savo šaknų, istorijos, tapatybės klausimų. S. Šileikos grafikos ir tapybos kūrinių cikluose ar instaliacijose dažnai apmąstomas nenutrūkstamos laiko tėkmės sąlygotas būties trapumas. Tą pojūtį menininkė įvaizdina savitai: subtilų gamtos įvaizdžių ir formų pasaulį keičia rūstesni, tarytum horizontalia laiko tiese bėgantys pakelių peizažai, kartais sustabdomi ekspresyvios dinamiškų greitkelių sankirtos.

VILNIAUS RŪMŪS

SNAIGĖ ŠILEIKA

Pakelė / Wayside

tapyba ir grafika

liepos 1–30 d.

parodos kuratorė Regina Urbonienė

Šileika - daugelio Kanados ir tarptautinių parodų dalyvė. Dažnai vieši Lietuvoje, čia yra surengusi ne vieną asmeninę parodą (1987, 1988, 2005, 2016, 2018). Šiomet Vilniaus žiūrovams menininkė pirmąsyk pristato didelę savo kūrybos retrospektyvą - parodą „Pakelė“. Ją sudaro keturios dalys, kiekviena jų apibendrina dailininkės nueitą kelią, atspindi atskirą jos kūrybos temą ir stilių. Ekspozicijoje galima pamatyti ankstyvojo kūrybinio laikotarpio litografijas, sausosios adatos technika sukurtus estampus, tapybos kūrinius ir dailininkės siūlomas naujas kai kurių jos darbų interpretacijas-instaliacijas.

Pirmojoje parodos dalyje „Greitkelio išpūdžiai“ S. Šileika pristato ankstyvuoju periodu sukurtą spalvotų litografijų ciklą, kuris buvo labai palankiai sutiktas pirmąkart Lietuvoje surengtoje jos kūrybos parodoje, vykusioje 1987 m. Vilniuje, Architektų rūmuose. Šiame cikle menininkė akcentuoja vaizdinius, susikuriančius kintant važiuojančio automobilio greičiui: tolydžio keičiasi reginiai, ištirpindami ir

iškreipdami aiškias linijas, išblukindami spalvas.

Antroji ir trečioji parodos dalys neatsiejamos nuo pagrindinio dailininkės kūrybos *motto* – gamtos ir žmogaus sąlyčio. Ciklo „Ta vieta“ atsiradimą inspiravo apsilankymas apleistose ir jau sunykusiose Kanados miškų kirtėjų gyvenvietėse. Stiprus asmeninis kūrėjos ryšys su gamta ir nuolatinis tos jungties atspindėjimas stebimas jau keturis dešimtmečius trunkančiame S. Šileikos kūrybiniame kelyje. Trečiojoje parodos dalyje – instaliacijoje „Pieva“ – menininkės tapyti žolynai pasakoja ne vien apie metų laikų kaitą, bet ir apie laiko tėkmę. Kūrėja augalus į savo paveikslus perkelia nesilaikydama natūralių mastelių, ženkliai juos padidindama. Taip žiūrovas skatinamas naujai – netradiciškai ir netikėtai – išvysti kartais jau nebeatpažįstamas gamtos formas ir augalų raštuose rasti naują prasmę.

Paskutiniųjų dešimtmečių menininkės kūrybos problematiką geriausiai apibūdina peizažinės tapybos ciklai, pristatomi ketvirtojoje parodos dalyje apibendrintu pavadinimu „Pakelė“. Dailininkė ekspozicinę erdvę pavertė vientisu panoraminiu kraštovaizdžiu, taip siekdama leisti žiūrovui pasijusti atraktyvioje šiaurietiškos gamtos apsuptyje. Kūriniai pristatomi tarsi ilgas besidriekiančių vaizdų kaspinas, nuosekliai atskleidžiantis kelionės akimirkas, labiausiai įsiminusių vaizdų fragmentus.

www.pasauliolietuvis.lt